

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 1/2 n 1 " 60 "
 1/4 n " 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 1/2 n 3 "

Numeri singuratici se
 vind în Cluj cu 5 fileri,
 într'alte locuri cu 6 fil.

RĂYĂȘUL

INSERTIUNILE SE
 PLĂTESC DUPĂ MA-
 RIMEA LOCULUI CE
 OCUPĂ; FIE-CARE
 COSTĂ ODATĂ
 10 FIL., DE 2 ORI
 5 FIL., DE 3 ORI MAI
 MULTE ORI P.L.
 ADRESA:
 „RĂYĂȘUL”
 CLUJ - KOLOZSVAR
 JÓKAI-UTCA 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU.

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂTĂ.

Proprietar editor: Dr. E. DĂIANU.

Pe carte!

Dacă moșii-strămoșii noștri își puteau purta socota pe răboj și nu aveau lipsă de știința slovelor și a cărții, noi strănepoții lor, trăitori în zilele de acum, n'o mai putem duce cu încrestatul pe răboj și cu nepricopsala la scris și la carte. În aceste vremuri, pricopsite în cumițenia științei isvorite din buchile și slovele dătătoare de lumină și adevăr ale cărții, nici noi nu putem rămâne departe, nu ne putem închide mintea și gândul înaintea primenelii iscusite cuprinsă în slovele tilcuitoare de vestii și povești, nouă scumpe și dragi, de sfaturi cu miez și de povețe părințești, stăruitoare spre bine și adevăr.

Sufletul, viața celor ce au venit mai acum o sută și mai bine de ani, cu pățaniile și strădaniile lor spre o viață mai bună și mai fericită, cu comora neprețuită de sfaturi și povețe cumiți și bătrânești, răsărite din capete ninse de vremile cumițitoare și scurse din inimă bătute de greul vremilor de traiu de atunci, — le aflăm prinse, le găsim înmărmurite și turnate în slovele de plumb ale cărților remase de pe atunci, scrise de omeni pricepători, iscușiți la vorbă și meșteri fără greș la sfat; cărți închiegate fõe de fõe din plinul unei dragostii de neam și de lege. Aceste vremuri ascunse, împenate de cumițenia faptelor și cumpeneala vorbelor bătrânilor neamului nostru, numai la lumina cărții și a slovelor le putem cunoște. Și faptele de bine plinite de înaintașii neamului nostru, pricepători de bine și rău, trebuie să le cunoștem și cu dragoste să le învățăm, căci sunt suflet rupt din sufletul nostru de neam, și de responsurile întâlnite de noi în cărțile mai marilor noștri, minți și capete alese pe sprinceană din mulțime, atârnă sufletul, atârnă viața pe veacuri înapoi a neamului nostru.

Orî ce neam trăiește prin trecutul său.

— În hăul cutropitor al năpastelor ce te îmbulzesc pe nemiluite în cõste și vreau să-ți mănec ortul, și în mijlocul strădaniilor și opintelelor de a te ține sus și tare, de nu ți-ai proptă și pârghie trecutului cu faptele bune și luminoase, ducătoare spre bine, și cu pățaniile răbdate în scurgerea vremii, povățuitoare spre luminisul unor zări vestitoare de o viață mai senină, — și cu sfaturile cumiți ale unor învățături cu miez bătrânesc și copt, știute și învățate din pățania vremii, dascălitoarea cu minte de neamuri, — atunci te pierzi, — în lipsa de opaiet luminător și povățuitor — spre drumuri bătute și poteci desfundate, te inghite fundul năimitor al prăpăstiilor, de carî și-au știut ferî traiul cei ce au vecuit înainte vreme.

Dosînd sfatul și povața dată de trecut, îți cheltuiești puterile și traiul bătând câmpii, ca un cal fără frâu. Trecutul nebăgat în samă se resbună amar. Copilul nevirstnic la trup și necopt la minte, de nu ia în samă povața stăruitoare spre bine a părinților, dă în gropi, își greșeste drumul; și-un neam de omeni, de nu ia în samă

cumițenia povețelor și sfaturilor, date de moșii-strămoșii lui, închiegate în scõrța cărții de ieri-alaltăieri, se perde și se istovește rătăcind pe alte drumuri. Invățătura vieții ni o dă trecutul și de acolo trebuie s'o scõtem; dragostea de neam și de lege și dorința de viață ni-o dau faptele sãvârșite de eroi, răsăriți din aluatul bun al neamului nostru, și de acolo trebuie s'o sugem, de acolo trebuie s'o învățăm. Și de acea, slova cărții trebuie s'o știm mai întâiu.

Cartea de ieri trebuie s'o știm dearestul, iar de cea de azi nu ne putem lipsi, trebuie să stăruim s'o știm. Chiagul bun al străduințelor și opintelelor de azi, îl aflăm în cărți numai; și de el nu ne putem lipsi. Slova cărții de ieri varsă în noi dragoste de viață și muncă, ne luminează, cu veacuri înapoi, drumul ce avem să-l batem; iar litera cărții de azi ne cumițește în alegerea uneltelor și mijloacelor ducătoare spre țel.

Neamurile, trăitoare în zilele de acum, tõe tind, pe întrecute și cu zël, în a-și îmbunătăți și îndulci viața de aci, în a-și ușura cât mai tare traiul zilelor, în a-și lărgi și îmbogăți pãmântul țării ce li-e dat, în a-se întări cu nãdejde contra vînturilor și valurilor sorții aprige, — și calul lor de bătaie e — cartea, e știința, suptă slova de slova, din cumițenia cărților fără greș la sfat. Iar noi, popor copil, carî abia suntem la începutul vieții, nu ne putem lipsi de carte. Trebuie să învățăm cu drag, să ne desmrejuim sufletul și mintea de veacuri. Suntem departe, cu veacuri înapoi, de poporele cu școlă și cu carte din apus. Și de vrem să ne inghită valul îndîrjit al vremii potopitoare de neamuri, atunci trebuie să ne folosim de uneltele și armele de rãboire, ce le folosesc ei, altcum rămânem bătuiți și injugați la carul nevoii și sãraciei.

Rõta vremii se învërte înainte, și nu te întrebă de mergi sau stai. Unda și valul te ridică sus și-ți dă vânt la vale, de cumva nuiiai veste și n'o ferești din cale. În vreme trăim și între neamuri, și trebuie să jucăm cum cântă vremea și cum jõcă alții, de vrem să ospătăm și noi — de vrem să avem și noi un locșor la masa vieții, de vrem să ne înfruptăm și noi din rõdele cõpte și bune ale unei vieți hrănite de știința minunată a cărții.

Cârma vieții de azi o duce cartea, și noi asta trebuie să ni-o însãmăm bine. Neamurile din apusul luminat în pricopsința minții și tare în baierile pungi, au ajuns unde sunt, pe culmile luminate și pãrguite de focul sfînt al sõrelui propășirii redeșteptătoare de popore, numai prin iscusința suptă din slovele cumițitoare ale cărții și învățată, din adins și cu dragoste, din istoria trecutului, povestitor de fapte mari. Spre aceste culmi trebuie să rivnim și noi. Și avem dreptul să rivnim. D-zeu ne are în pază, și o să ne ajute Preabunul în străduințele noastre spre o viață mai bună, luminată de un sõre mai cald și mai senin, și binecuvântată c'un traiu mai gras și mai fără griji.

Să ne așternem deci pe carte, și lumina isvorită din slovele ei s'o sugem cu dragoste și cu zël. Suntem în nõpte și în înfunerac, și lumină ne trebuie. În nõpte de n'ai lumină greșești drumul, și în viață, de n'ai știința de carte, te abați dela țelul menirei, ce ți-e dată de sus. Drumul, ce avem să-l batem, ni-e îfundat și înțelenit de îmbulzala fără rãgaz a vremilor de nãpaste, și numai cartea o să ni-l desfunde.

„Pocăiții”.

— Profețiile lui Daniil profetul. —
 (Continuare.)

II. În tractatul „o mare perioadă profetică” „să încearcă” Pocăiții, ca din Daniil C 8 să arete, că marea lucrare din urmă a lui Isus Christos, judecata, s'a început la anul 1844.

Lui Daniil în o viziune i s'arată un berbec; un corn al berbecului era mai mare ca celalalt, și acest berbec cu cõrnele sale persecuta și învingea alte fiare, — apoi în fugă repede s'aruncă asupra berbecului un țap, înarmat cu un corn fõrte mare. Acesta atacând cu o mare mânia berbecule, îl culcă la pãmînt, țapul înses' face mare. Mai târziu cornul țapului se frânge și în locul lui cresc patru cõrne. Din unul din aceste cõrne ese alt corn, care se face mare și începe rãboiul contra lui Dzeu și în contra cultului Lui și prigonește pãmîntul în un timp hotãrit de Dzeu (Daniil 8, 1—13). Viziunea aceasta a lui Daniil, o esplică profetul Archangelul Gavriil. Gavriil descoperă, că berbecule înseamnă pe regele Mezilor și Persilor, țapul regele Grecilor. Cornul cel mare al țapului înseamnă cel mai mare rege, er' celea patru cõrne înseamnă patru regate, carî se vor naște din regatul grec, apoi din unul din acestea se va ridica un rege blãstemat și puternic, care va persecuta poporul lui Dzeu și se va lupta contra lui Dzeu, până ce va fi nimicit (8, 15—16) Cornul cel blãstemat s'a mãrit până la puterea cerului și a aruncat la pãmînt din puterea cerului și din stele și le-a cãlcat. S'a mãrit până la mai marele puterii și pentru el s'a turburat jertfa și el a sporit și biserica a pustiit. Și s'a dat preste jertfa pecat și s'a lãpãdat jos dreptatea și a fãcut și a sporit el. În v. 13—14 s' spune cât timp va avea putere acest corn blãstemat; — un sfînt a întreat: „... până când vederea va sta și jertfa ceea ce s'a luat și pecatul pustiirii cel ce s'a dat și Biserica s' va călca și puterea. Și-a zis lui: Până la 2300 zile — noptimi, atunci biserica s' va curăți.

Pocăiții, fără să mai ia în samă esplicarea dată de Archangel, zic că aici e vorbă despre cea din urmă fãptuiră a lui Isus Christos, adecă despre judecată și espiaie Celea 2300 zile noptimi, după ei, sunt tot atãta ani, er' începutul anilor acelorã îl deduc ei din Daniil 9, 24 urr. În cap 9 adecă ne spune Daniil, că cercetând cărțile a aflat, că Ieremie a profetit, că timpul robiei babilonice va ținea 70 de ani.¹⁾ După aceea Daniil s'a rugat lui Dzeu, că cu cei 70 de ani profetiți de Ieremie s' se sfirșească în adevăr robia. Atunci i-a apãrut lui Ingerul Domnului și i-a zis: „Șeptezeci de septemãni” s'au tãiat preste poporul tãu și preste cetatea cea sfîntă, ca s' se sfirșească pecatul și s' se ștergã fãrãdelegile și s' se curețe nedreptãțile și s' se aducã dreptate vecnică și s' se sigileze viziunea și prorocul și s' se ungã sfîntul sfîntilor. Se ști dar' și se cunoști, că dela eșirea cuvântului, ca iarăș s' se zidească Ierusalimul, până la Christos povățuitoriul, șeptãmãni șapte și șeptãmãni șesezeci și douã vor fi și sã va întõrce și s' va zidi ulița și zidul și s' vor deșerta vremile.

Și după șesezeci și douã de șeptãmãni va perî ungerea și judecatã nu este intru dînsa, erã cetatea și biserica o va strica cu povățuitoriul

¹⁾ S' ne aducem aminte, că Daniil s' alla atunci în robia babilonică.